

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenthaler & Emmerich Lechner, Heinrich Schalek, A. Oppelich Nachf., Anton Oppelich.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garmond pe o colônă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifa și învoială. — **RECLAME** pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIV.

GAZETA iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 or., pe șase luni 12 or., pe trei luni 6 or.
N-rii de Duminică 2 A. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franco.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 20 or., pe șase luni 10 or., pe trei luni 5 or.
Cu dusul în casă: Pe un an 24 or., pe 6 luni 12 or., pe trei luni 6 corone. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 118.

Brașov, Miercuri 30 Mai (12 Iunie).

1901.

Oșpeți buri în Budapesta.

A vrut să aibă și publicul capitalei unguerească partea lui la manifestările, ce se făcuseră în favoarea Burilor în numeroase orașe din Europa apusună. De aceea au fost invitați cei doi fruntași buri, comandantul A. Dewett și căpitanul de stat major Dr. V. Valentin, cari au fost săptămâna trecută în Viena, și au ținut acolo conferințe asupra pășunilor lor în războiul din Africa-sudică și au făcut propagandă pentru un protest în masă al tuturor „națiunilor culte” în contra chipului cum Englesii războiesc pe Buri și în favorul cauzei drepte acestora.

Ei au urmat firesc invitații de-a merge la Budapesta și a primi acolo manifestarea simpatizantilor pentru nenorocitul popor al Burilor. Au sosit Duminică și în aceeași zi după amiazi au luat parte la marea adunare de popor, la care au fost invitați prin mari placarde toți cetățenii capitalei ungare. Massele de popor adunate încă cu o oră înainte de deschiderea meetingului își perdură răbdarea și încep să se aducă „eljen”-uri furtunoase Burilor, lui Dewett și lui Krüger cu refrenul „piără Englesii!”

Acest strigăt a trebuit să facă o impresiune stranie asupra tuturor acelor, cari și-au reamintit, că în lungul timp de când durează crâncenul război dintre Buri și Englesi, jidovimea unguerească, care predomină în Budapesta, și-a manifestat în mod real însuflețirea ei pentru cauza bură prin aceea, că a făcut bune speculațiuni, vânzând sumedenia de cai Englesilor pentru „prețuri foarte bune”. Acesta a recunoscut-o însuși contele Goluchowski în răspunsul, ce l'a dat în delegațiunea austriacă la învinuirea, că monarhia austro-ungară a vătămat neutralitatea față cu Burii, întru cât a conces ca din Austria să se vândă tunuri, ér din Ungaria cai Englesilor. Ministrul de externe s'a apărut

față cu acesta învinuire, dîcînd în ce privește caii, că nu s'a putut opri vânzarea lor, fiindcă nu s'a știut pentru- ce scop să cumpără; n'au putut să fiă opriți particularii de-a vinde unuia din beligeranți marfă, deci nu pôte fi vorba de vătămarea neutralității.

Dér abstragînd dela buna speculațiune ce s'a făcut cu vânzarea de cai Englesilor, scim că în genere presa jidano-maghiară n'a arătat nici o însuflețire pentru cauza Burilor, ci în definitiv a ținut tot mai mult Englesilor parte. De aceea cei ce cunosc împrejurările și știu cum se pun la cale manifestațiile menite a face reclamă pentru liberalismul și umanitarismul unguerec, vor fi fost puțin impresionați de strigătele cetățenilor întruniți la meetingul intrunit la Peșta.

Nu-i vorba, între masele ce s'au adunat ca să întîmpine pe fruntașii buri, se vor fi aflat un număr foarte mare de lucrători, cari i-au asemeni manifestații mai în serios și vor fi fost sinceri, când au aclamat pe Dewett și Valentin. Dér aceștia sunt oameni mititei săraci. Cei ce arăuză și conduc manifestațiile de felul acesta însă, sunt cei afluți, cei influenți, cei ce fac speculațiunile de tot felul.

Comandantul bur Dewett firesc nu știe de toate acestea. El își implinesce datoria către poporul său și a făcut deci apel la cei întruniți, ca să sprijinească o mișcare puternică a tuturor națiunilor culte în favorul Burilor, dîcînd în totă sinceritatea, că așteptă dela Maghiari, cari au trebuit să lupte și ei veacuri pentru libertatea și independența lor politică, că „vor pricepe pe deplin lupta Burilor”.

Așa ar trebui să fiă, decă Maghiarii ar fi rămas feriți de înrîurirea elementelor suprapuse de aji, cari fac speculă nu numai când e vorba de prețuri bune la vânzarea de cai, ci din toate, și din sentimentele cele mai sublimă umanitare.

Maghiarii pot învăța cevași dela oșpeții Buri și acesta le-ar fi spre mare bine și folos. Pot învăța ce înseamnă conștiința națională a unui popor trainic și plin de putere, ce înseamnă când el se vede amenințat cu nimicirea libertății, a independenței și a existenței lui.

Mandatul de-a ocupa Bosnia. În ședința de Sâmbăta a delegațiunii ungare contele Szechen, șef de secțiă, a declarat în numele contelui Goluchowski, că *mandatul de a ocupa Bosnia și Herțegovina*, conferit Austro-Ungariei de congresul din Berlin, era *sine limine*. Modificarea acestui mandat ar trebui să se întemeieze pe deciziunea unanimă a unui congres. Szechen a mai dîs, că Austro-Ungaria este deja în provinciile ocupate, și vré să și rămână în ele.

— În ședința de Lună a delegațiunii austriace, la desbaterea bugetului Bosniei, Iro a propus, ca guvernul comun să influențeze — pe baza tratatului din Berlin — ca provinciile ocupate să se incorporeze la Ungaria, fiindcă Austria n'are nici o lipsă de Bosnia și Herțegovina.

Dieta ungară se va redeschide mâine, 12 Iunie. Ea va continua desbaterea pe paragrafi a proiectului de lege despre incompatibilitate.

Alianță bulgaro-sërbo-munte-negrină. Mult s'a scris în timpul din urmă despre o convențiune militară între Bulgaria, Serbia și Muntenegru. S'a dîs chiar, că tratările în direcțiunea aceasta le conduce atașatul militar rusesc *Leontiew* din Bucuresci și amiralul rusesc *Birilew*. Atât Leontiew, cât și Birilew au umblat în Sofia și în Belgrad și cercurile politice încep să bânuească, că în Balcani se pregătesc lucruri serioase. Câte-va zile înainte de acesta organul oficioș rusesc „*Petersburgskija Viedomosti*”, a desfășurat într'un articol *necesitatea unei alianțe* între Bulgaria, Serbia și Muntenegru și stabilea principiul, că *federațiunea balcanică* e posibilă pe lângă condiția, ca mai întâi să se nu se permită *separarea sferelor de interese* și la alianța acesta

să conlucre o putere, care să fiă în stare a restringe în anumite margini aspirațiunile centrifugale ale confederațiilor. Curînd după acesta a urmat ceva ce nu pôte decât să îndreptătescă presupunerea, că s'au făcut pași serioși pentru realizarea ideii de federațiune. Foi de frunte rusesci, între cari și „*Novoie Vremia*” anunță, că *convențiunea militară balcanică este iminentă* și că ea a fost grăbită prin întîlnirea dela Abazia. Mai spun foile rusesci, că tratările le a condus colonelul Loentiew. — Drept semn al amicitiei bulgaro-sërbesce este și aceea, că zilele viitoare mai mulți membrii ai Sobraniei bulgare vor merge la Belgrad, unde li-se va face o splendidă primire.

Comitetul macedonean și Rusia. D-l Stoian *Mihailowski*, noul președinte al comitetului suprem macedonean este foarte activ și ține conferințe peste conferințe. El a vorbit în sala „*Slavianski-Beseda*”, în timp de trei ore despre *cesiunea rusobulgară*.

Conferențiarul a stabilit, că principali literați, savanți și chiar dîriști ruși, păstrează Bulgariei un suveran dispreț. Acesta, o esplică din cauza, pe de-o parte a tonului ostil al principatului adoptat de diplomația rusă în Turcia, ér de alta, din cauza vechei politici anti-rusă a Bulgarilor.

De aceea Rușii nu acordă o confiență întregă Bulgarilor. De alt-fel ei sunt inimiții mișcărilor revoluționare macedonene, pentru-că se tem de mărirea Bulgariei. Cu toate acestea Macedonienii nu doresc alipirea la principat, ci aplicarea art. 23 al tratatului dela Berlin.

Mișcarea macedoneană visază egalitatea tuturor naționalităților din Macedonia, și prin urmare réu face Rusia de transformă pe Macedonenii în inimiții ai săi.

După aceea d-l Mihailowski fu de părere ca Bulgariei să competeze pe concursul Franței. Aceste vorbe asupra unei alianțe franco-macedonene au obținut un mare succes în sală.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Otrăvurile și istoricul lor.

(Continuare.)

În același timp consiliul de dece se ocupa cu asemenea preparative și împotriva contelui de Mantua, Ludovico Gonzaga. Un venețian a declarat a da pe acest conte în mâinile Veneției, fără ajutorul armatei, alergînd numai la șiretlic, și îndată toți prefeții primară ordî în consecuență a sprijini din toate puterile acest plan atât de util.

Cu necredinciosul stăpîn din Constantinopol s'a procedat într'un mod și mai simplu: aprîpe pe fiă care an se propunea împotriva lui o „Provișiune”, și se admitea. Așa de exemplu, în anul 1456, castelanul din Meodona, Alessandro Marcello, scria despre un Evreu, care-l ținea în casa sa și care se oferise a otrăvi pe marele stăpîn; el nu cerea recompensa, decăt după împlinirea faptului. Consiliul de dece a autorizat pe fratele castelanului, Andrea, cătră care era adresată scrisoarea, a răspunde, că propunerea se aprobă. Numai puține voturi au fost contra.

În 28 Ianuarie 1478 consiliul decide în unanimitate propunerea unui amic de a otrăvi pe Sultan; decă acesta va muri în cursul unui an, amicul va primi în număr 20,000 de galbeni, plus locul Pinguento ca proprietate ereditară. „Decă amicului în cesiune se va adresa în această afacere cătră orî care din Rettori venețiani, ei vor avea grija de a-i ajuta trecerea”.

La 7 Octomvrie 1483 s'a decretat în Verona otrăvirea ducelui Alfonso de Calabria, cu părintele căruia, regele Fedinand, republica purta război.

Că consiliul de dece se nutrea cu asemenea idei și cu ocasiunea Ligei dela Chambroy, acesta ne dovedește propunerea făcută de cătră unul din căpetenii în consiliul ținut în comun cu Zonta la 17 Octomvrie 1509, propunere, care a fost primită cu 17 voturi contra 10: „A chibzai asupra mijlocelor și căilor de-a da mörte prin otrăvă séu prin orî-ce alt mod la orî-ce inimic neconciliabil al republicei”. Numele împăratului, al pașei, al regilor Franței și al Spaniei, n'au fost pronunțate din prudență.

Din registrul *secretă secretissima* extragem încă următoarele: La 15 Decemvrie 1513 Franciscanul Iohann de Ragusa a

oferit mai multe otrăvuri și a declarat, că este gata a otrăvi pe orî-cine, orî când i-s'ar cere acesta. Pentru încercarea întâia, decă ea va reuși, cere o pensă de 1500 de galbeni anual, care să fiă măriță proporțional cu serviciile, ce va mai face republicei în specialitatea sa. Capii Girolamo Duoda și Pietro Quirimi au spus această afacere consiliului de dece, care a decis, la 4 Ianuarie 1514, cu o majoritate de voturi, 10 contra 6, că să se primescă această propunere patriotică și să se facă fără întârziere prima încercare asupra împăratului Maximilian. Puțin timp în urmă călugărul a prezentat celor dece un tarif cu prețurile următoare: pentru marele Sultan 500 de galbeni; pentru regele Spaniei 160, plus cheltuielile de drum și cele estra-ordinare; pentru ducele de Milano 60, pentru contele de Mantua 50 și pentru Papa numai 100 de galbeni.

„În genere, sfîrșesc călugărul, cu cât drumul este mai mare și cu cât persoana împotriva căreia se procedeză este mai importantă, cu atât trebuie plătit mai mult”.

După cum se vede prețurile călugărului de Ragusa — devenit otrăvitor al statului — sunt cu mult mai reduse, decăt cele puse de Muazzo. Acest călugăr a mai avut încă mult de lucru în interesul statului.

Astfel, la 1526, a fost tocmit să otrăvescă pe Connetabil de Bourbon. Este mai mult decăt sigur, că și ultimii regi ai Cyprului au căzut victime otrăvirii.

Atari otrăvitori funcționau și în alte părți, și erau trimiși în misiă pe la curțile domnitoare. Astfel, *Carol cel Réu*, regele Navariei, a trimis pe un ôre-care Woudreton pentru a otrăvi pe Carol VI, regele Franței, pe ducele de Valois, fratele regelui și unchi săi, ducii de Berry, de Bourgogne și de Bourbon. Interesante sunt sfaturile ce da lui Woudreton regele Navariei: „Tu vei pleca la Paris, și decă vrîi, poți să-mi faci mari servicii. Decă vei eseuta ceea ce-ți voiți dîce eu, te voiți face mulțumit. Êtă cum trebuie să procedezi: este un lucru căru i-se dîce: *Arsenic sublimat*. Decă mănâncă cine-va cât un bob de mazăre, nu mai trăesce. Acestă substanță o vei găsi la Pampeluna, la Bordeaux, la Bayonne și în toate orașele mai mari prin cari vei trece. Cumpără-o, pisăză-o și când vei fi în casa regelui, a contelui de Valois, a ducilor de Berry, Bourgogne și Bourbon, ține-te în apropierea bucătăriei, séu unde-ți vei găsi mai bine locul. Din această pulvere pune în supă, în carne, séu în vin, dér numai când vei pută face acesta în siguranță. Altfel nu”. (*A. Chapuis Toxicologie. Paris 1882 p. 8*).

SCIRILE DILEI.

— 29 Maiu v.

Afacerea Collaro, continuă a fi la ordinea zilei. Un redactor al „Cronicei“ a avut Duminecă o convorbire cu d-l N. D. Moroianu, executorul testamentar, care i-a afirmat, că afacerea stă în aceeași fază ca în prima și după proces. Tote ce s'au scris prin presă sunt absolut false. Taxele cărăți stat nu s'au plătit. Asemenea e falsă scirea, că consulatul austriac s'ar fi adresat unei judecătorești de ocol pentru lichidarea activului moștenirii. Abia săptămâna viitoare, după-ce se va întorče d-l Sturdza, crede d-l Moroianu, că se va face ceva.

Instrucția procesului Sarafoff și a tovarășilor lui e terminată, cei patru esperți au depus raportul asupra scrisorilor emanate dela Sarafoff, d-er n'a transpirat nimic din concluderile lor. Nu rămâne decât a se lua o deciziune definitivă asupra modului cum se vor interoga condamnații de curtea din Bucuresci.

Potopul din Galați. Din Galați se telegrafază, că Duminecă pe la orele 11 dim. a cădut asupra orașului o ploie torențială, o adevărată rupere de nori, care a ținut mai bine de trei cėsuri. Pagubele pricinuite sunt enorme. In stradele Mavromol. Municipală, Sf. Dumitru etc., multe case au fost surpate. Desastrul a fost mai grozav in partea de vale a orașului. Bada-lanul e complect inundat. Liniile de tramway sunt striccate. Șivioie de apă au curățit piața veche, ducend cu ele lași cu portocale, zarzavatură și alte mărfuri. Scirile prime vorbesc de două victime omenesce acoperite de zidul cădut. Din Județ se semnalază aceeași nenorocire.

Etă principalele stricăciuni cauzate de această ploie:

Strada Gareii, in totă lungimea și lărgimea ei, dela gară și până sus in strada Mihail Bravu, a fost cu totul desfăcută și mălăită. S'a dărîmat o casă și alte două amenință se cadă din cauza marel cantități de apă, ce a pătuns in ele. Tote subsolurile și pivnițele sunt pline cu apă. Acum se lucrează cu pompele pentru scoterea apei.

Un zid de pe vadul Negroponte s'a dărîmat peste doi căruțași cari se adăpostiseră acolo cu căruțele lor. Cei doi căruțași au fost zdrobiți și omorîți de dărîmăturile zidului. Căii au scăpat neatinși. După încetarea ploiei s'a procedat la scoterea cadavrelor. Unul din nenorocii căruțași se numește Otin Vasiliu, însurat și cu trei copii.

In piețe torentul de apă a luat fructele și verdețurile. In tot orașul s'au dărîmat vre-o 10 case; alte 10 amenință să se dărîne, er numeroase case sunt deteriorate sau crăpate. Circulația tramvaielor a fost oprită in mai multe străzi din cauza slăbirei terasamentelor.

Locurile joase din partea de vale a orașului au fost inundate pe o vastă întindere; apa s'a scurs in parte și continuă să se scurgă.

In Județ a ploaie puțin și liniștit, fără a cauza stricăciuni. Ploia torențială s'a deslășuit numai in comunele apropiate de oraș.

Desvelirea monumentului G. Candrea s'a făcut alaltă-eri, Duminecă, in Graz. Sărbările aranjate din acest incident au succed bine. S'a celebrat un parastas prin părintele Dr. V. Lucașiu, corul universitarilor executand cântările funebrele. La desvelirea monumentului a participat public numeros, intre care colonia română din Graz și delegații tinerimei române dela universitățile din monarchia; de asemenea reprezentanți ai tinerimei slave, italiene și săsesci. Familia Candrea a fost reprezentată prin sora repositului. După serbarea desvelirii s'a ținut o ședință festivă in amintirea lui G. Candrea, apoi masă comună.

Jiarul „Peninsula Balcanică“, fundat de regretatul St. Mihăileanu a fost cedat din partea d-nei Mihăileanu in mod definitiv „Societății de cultură Macedo-Română“. O comisiune a fost însărcinată cu găsirea mijloacelor, cari să asigure existența și regulata apariția a acestei interesante publicații periodice.

Linia ferată prin pasul Turnuroșu. Joia trecută, in 6 l. c., s'a făcut legătura între linia ferată din Transilvania cu linia ferată din România. Ast-fel se aștepta in curend ca această linie de mare importanță să fiă definitiv deschisă.

Un oficer german decorat de Franceși. Printr'o deciziune a împăratului Germaniei, se autorisă locotenentului conte de Soden să porțe crucea *Legiunei de onore*, care i-a fost acordată de către președintele Republicii franceze, pentru serviciile excepționale, ce a adus numitul oficer legațiunilor străine la asediul Pekingului. Contele Soden este primul oficer german, care va purta pe pieptul său Legiunea de onore a Francei, după războiul franco-german.

Recolta in Prusia. După un raport al comisiunii economatului țării instituită permanent pentru Prusia, sēmănturile din anul acesta s'au dezvoltat in Prusia atât de rău, încât recolta va fi mai slabă ca in alți ani, producend-se aproximativ grâu mai puțin in preț de 183 milioane, er secară cu 103 milioane. Așa-d-er in ce privește cerealele pentru pâne, va rezulta in total o pierdere de 286 milioane. Cancellarul Bülow a luat deja măsurile de lipsă pentru a-se îngriji după putință din partea statului pentru delaturarea calamității, de care va suferi populațiunea.

Furtuni. Din *Oradea-mare* se scrie, că Dumineca trecută o furtună grozavă s'a descărcat asupra comunei Bratea și împrejurime. Par'că era sfârșitul lumii: orizontul acoperit cu nori negri, tunete și fulgere nesfârșite; după această a urmat o rupere grozavă de nori, așa că dinaintea torenților se refugiau care in cătrău, plini de spaimă, omeni și animale. Văile s'au umflat și apa a noroit comuna pe unele locuri și la înălțimea unui stat de om. Povoiul a dus cu sine și un copil de cioban ca de 12 ani și până acum încă n'au dat de el. Apa a ruinat case, a stricat poduri și drumuri așa încât comunicația a fost întreruptă.

— Din Sofia, capitala Bulgariei, se anunță, că zilele aceste nisce furtună groznică au nimicit ținuturi întregi, pustiind tot ce i-a stat in cale: omeni, animale și sēmănturi. Pe hotarul orașului Sliven fulgerul a omorît pe un păstor și întrégă cîrda de vite, pe cari le păzea, 230 la număr. La Plovdiv tunetul a lovit in casa unui țerau, omorind un bărbat și o femeie. In Vidin fulgerul a lovit in casarma pompierilor omorind doi omeni; in Osiko vitza au fost ploie torențiale, încât apa a dus cu sine omeni, turme de oi, poduri și tot ce i-a stat in cale. Sēmănturile sunt cu totul nimicite. Pagubele sunt nespus de mari.

Scheletul viu dela Poitiers. Nu de mult am comunicat cazul cutrierător din Poitiers, unde s'a aflat la familia Mounier fata casei închisă de 25 de ani într'o cămară ascunsă și întunecată, așa că in urma acesteia și a relei tratări, fata numită Blanche deveni-e un schelet viu, cum o numește poporul de acolo. Din Paris vine acum scirea, că mama crudă, care fusese arestată și se afla in spitalul de inquisiți, a murit zilele acestea fără de veste. In popor s'a lășit îndată faima, că ea s'a înveninat, ceea-ce însă s'a desmintit. Se dice, că a murit in urma unei paralizii de inimă. Inaintea închisorii s'a adunat mult popor, care striga și blăstema pe mōrtă.

Anarhiști arestați. Din Paris se telegrafază: După informațiunile lui „Martin“ poliția a arestat doi anarhiști, pe fotografii Vigot și pe pictorul Deoné, cari au fost prinși, că fabricau in locuința lor nisce materii explozibile.

Muscele columbace. Se scrie din Orșova, că de un timp încōce pe acolo bătutia muscele columbace. E foarte mare numărul vitelor omorite de veninoase insecte.

Concert. Duminecă, in 16 Iunie n. muzica orășenescă completă va da un concert in berăria din Dêrste.

Muzica orășenescă va cânta mâne la 5 ore d. a. pe promenada de jos.

Esamenele la școla civilă de fete a Asociațiunei. Primim dela direcțiunea școlei civile de fete a Asociațiunei din Sibiu programul esamenelor publice la finea anului școlar 1900—901. Etă-l:

Luni, in 24 Iunie: a) inaintea de amiazi: dela 8—10 ore religiunea cu elevete din tote clasele civile; dela 10—11 ore limba franceză clasa III și IV; b) după amiazi: dela 3—5½ ore clasa I civilă, din studiile: Limba română, aritmetica și limba maghiară.

Marti, in 25 Iunie: a) inaintea de amiazi: dela 8—10 ore clasa III civilă, din studiile: Istoria universală, limba germană, aritmetica, limba maghiară și chemia; b) după amiazi: dela 4—5½ ore clasa II civilă, din studiile: Istoria universală și geografia, istoria patriei și limba maghiară.

Mercuri, in 26 Iunie: a) inaintea de amiazi: 8—11 ore clasa IV civilă, din studiile: Limba română, aritmetica și geometria, limba maghiară, istoria patriei și higiena.

Joi, in 27 Iunie: a) inaintea de amiazi: dela 9—11 ore muzica instrumentală și vocală. Declamațiuni. Incheierea solemnă a anului școlar și distribuirea atestatelor.

Lucrurile de mână femeesce, de caligrafia și desen, sunt espuse in decursul esamenelor într'una din salele institutului.

Ôspeții sunt bineveniți!

NECROLOG. Subscriși cu inimă înfrântă de durere fac omnoscut, că prea iubitul soț și părinte, fidelul frate și consăngean **Ladislau B. Pap de Kapolnok-Monostor** director subs. de finace reg. in pensiuie după un morb îndelungat prăvădit cu ss. sacramente a muribunților in etate de 54 ani la 5 Iunie st. n. 1901 a răpusat in Domnul in Baia mare. Oșmințele scumpului defunct după parastatul ce se va celebra in 7 Iunie n. a. o. la 6 ore p. m. in Baia-mare se vor așeza după ritul gr. cat. in cripta familiai din Capolnok-Manăsturu la 8 Iunie n. la 3 ore p. m.

Baia-Mare, la 6 Iunie st. n. 1901.

Ved. Ladislau B. Pap de Km. născ. Maria Franco ca soția. Vilma Pap de Km. măr. George Urdea ca fiică; Alexandru Pap de Km. jude la tabla reg. ca frate. Aurelia Colceriu măr. Augustin Pap, Dr. Victor Colceriu medic, Helena Colceriu măr. Paul Nistor, Dr. Victor Boer subjude reg. cu soția; Iosif Boer, Dr. Iosif Pap jude la tabla reg. cu familia ca nepoți și nepoțe; George Urdea de G. protopretor, ca ginere etc. etc.

SCIRI ULTIME.

Reșița-montană, 11 Iunie. Aici a izbucnit o grevă între minerii. Lucrătorii au bombardat cu pietri clădirea administrațiunei. Au fost recuisată milițiă.

Sofia, 11 Iunie. Prințul Bulgariei se va logodi in curend cu principesa Muntenegrului Xenia.

Londra, 10 Iunie. O fōie de aici pretinde a fi bine informată, că *Kitchener* și *Botha* au tratat Miercuri in Sanderthon asupra unei *păci provisorie, ale cărei condiții le tăinuesc*. După fōia această speranțele la incheierea unei păci sunt mareu in crestere. Acesta se conchide și de acolo, că a fost contramandată plecarea vaporelor de război pentru Africa sudică. — Dōmna *Botha* a fost primită de șeful oficiului afacerilor coloniale, mai târziu a conferit cu Roberts și cu ministru de război.

Peking, 10 Iunie. *Li-Hung-Ciang* a primit un avis telegrafic oficios, după care curtea chineză se va întorče la finea lui August in Peking.

DIVERSE.

Primul bilet de bancă. Vitrinele cabinetului de estampe, dela museul britanic din Londra, s'au îmbogățit cu o vigneta foarte curiosă. E vorba de un bilet de bancă emis in China sub domnia împăratului Hung-Wu, acum cinci secole și jumătate. Acest bilet este cel mai vechit specimen de hărtia monedă, care se cunoșce până acum; el e anterior cu trei sute de ani celor dintăi emisiuni de bilete de bancă in Europa, acele dela Banca din Stockholm. Mai ales acum, când imperiul chinez e obiectul interesului general, biletul de bancă din ceresul imperiu e obiectul unei curiosități generale. Acest bilet e de patru-deci și șese centimetri lungime, de două-deci și opt și jumătate lățime; el e acoperit cu nisce caractere bizare, pe cari savanții dela British Museum se silesc să le descifreze. Biletul e foarte bine conservat. Cum se vede Chinesii, cari au inventat atâtea lucruri, au inventat și biletele de bancă; un singur lucru nu știu: de a rămâne stăpâni la ei acasă.

Educația patriotică in Anglia.

Lordul *Spencer* a povestit la un banchet din Palmestrom Club următōrea amuzantă, d-er simptomatică anecdotă: Un institutor din comitatul Mitland vorbea elevilor despre minunile naturii. El le vorbi multă vreme despre frumusețile cerului, arborilor, florilor, munților și văilor. Pentru a termina lecția, profesorul se adresă copiilor: — „Spuneți-mi acum, cui datorăm tote acestea?“ Un moment se făcu tăcere, apoi o fetiță răspunde: — „Lui Joē Chamberlaine“. Institutul se cređu dator să rectifice afirmările elevei, d-er această raspunde: — „Nu șciam, că țiineți cu Burii“.

Lecuirea pojarului prin lumină roșie. — Dr. Chatiniere arată într'o revistă franceză, că pojarul se lecuiesce in câte-va zile la lumină roșie. Punea bolnavii in camere ale căror ferestri erau acoperite cu țiplă roșie, s'au avea perdele roșii, d'ina; er nōptea ardea lampă cu glob roș. Acest doctor și alții dice, că fără alte doctorii au isbutit a-și lecu bolnavii numai cu lumină roșie. Pricina, dice un scriitor german, pare a fi că se dă pielei liniște. D-rul Chatiniere a vęcut femei in Vosges invăluind in stofe roșii copii bolnavi de pojar; la noi se șcie, că le dau de bęut cîrmiz. De altfel de mult se întrebuintează rațele colorate la bolile minței, cele roșii la melancolicii, cele albastre la furioși.

A îmbrățișa nu-i crimă? — Un juducător al curții supreme din Statele-Unite, avend să se pronunțe într'un cas de divorț, a hotărît, că îmbrățișand femeia vecinului, nu e o crimă, care să autorizeze pe acest din urmă să obție divorțul contra femeii lui. Bărbații cărora le plac să îmbrățișeze femeile măritate și acele, cari se lasă să fiă îmbrățișate de alții, decât de bărbații lor, se bucură de această deciziune; ei vor putē să se îmbrățișeze fără frică.

Etă cu ce ocaziune juducătorul curții supreme s'a pronunțat in acest sens:

Un anumit Springer, intentase femeii sale proces de divorț pentru infidelitate. D-er martorii citați de bărbat n'au putut afirma faptul acesta. Ei vęduseră numai pe un vizitator îmbrățișand de obicei pe d-na Springer, când bărbatul său lipsia de-acasă.

Juducătorul, a hotărît, că această nu era o probă îndestulătoare pentru a pronunța divorțul: tot ceea-ce bărbatul putea face, era să se asigure de fapt și să ceră explicațiuni îmbrățișătorului și femeii îmbrățișate.

„Caractere morale, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile poporelor vechi și moderne“ de *Ioan Popoa*, profesor. Cetitorul află in această carte (de aprōce 400 pag.) o comoră nespus de prețioasă de învățături, de mângăieri, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Traian H. Pop*.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Iunie n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.05
Renta de corone ung. 4%	93.—
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.75
Impr. cail. fer. ung. in argint. 4 1/2%	100.40
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	119.50
Bonuri rurale ungare 4%	92.10
Bonuri rurale croate-slavone	93.60
Impr. ung. cu premii	173.50
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	144.25
Renta de argint austr.	98.60
Renta de hartie austr.	98.25
Renta de aur austr.	118.—
Losuri din 1860.	140.—
Actii de-ale Banței austro-ungarã	16.77
Actii de-ale Banței ung. de credit.	688.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	682.50
Napoleoniori.	19.03
Mãrci imperiale germane	117.47 1/2
London vista.	240.17 1/2
Paris vista	95.27 1/2
Rente de corone austr. 4%	96.05
Note italiene	90.60

Cursul pieței Braşov.

Din 9 Iunie. 1901.

Bannota rom. Cump.	18.80	Vënd.	18.84
Argint român. Cump.	18.30	Vënd.	18.34
Napoleoniori.	19.—	Vënd.	19.08
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Scris. fonc. Albina 5%	200.—	Vënd.	202.—
Rubie Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mãrci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	21.44	Vënd.	—

Cursul losurilor private

din 5 Iunie 1901.

	cump.	vinde
Basilica	16.50	17.50
Credit	401.—	408.—
Clary 40 th. m.	143.—	145.—
Navig. pe Dunãre.	—	—
Insruck	76.—	77.50
Krakau	71.75	73.75
Laibach	60.50	61.50
Buda	—	—
Pa'ffy	157.—	160.—
Crucea roşie austriacã	160.—	163.—
" " ung.	49.50	50.40
" " ital.	25.20	26.20
Rudolf	58.—	61.—
Salm	200.—	203.—
Sa'zburg.	74.—	76.—
St. Genois	238.—	236.—
Stanisla	—	—
Trientine 4 1/2% 100 m. c.	393.50	395.50
" 4% 50	28.—	31.—
Waldstein	52.25	53.25
" de 10 franci	22.50	23.50
Banca h. ung. 4%	—	—

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următoarele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge, pe lângã portul postal arãtat, încã 25 bani pentru recomandãtie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agriculturã raţionalã, de Dr. George Maior, profesor de agriculturã la şcoala superioarã dela Ferãstru şi la Seminarul Nifon Metropoli tul din Bucuresti. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, sãu Agricultura generalã. 34 cõle de tipar cu 217 figuri in text. Carte didacticã aprobatã de On. Minister de Agriculturã al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costã 5 corõne.

Vol. II **Fitotechnia**, sãu cultura specialã a plautelor, 38 cõle de tipar cu 202 figuri in text. Carte premiãtã de Academia Romãnã cu premiul Nasturel-Herescu in sesiunea 1889. Costã 8 corõne.

Vol. III. **Zootechnia**, sãu Cultura generalã şi specialã a vitelor cornute, dimpreunã cu lãnãria şi lãptãria, 49 cõle de tipar cu 225 figuri in text. Costã 8 corõne.

Vol. IV. **Economia Ruralã**, sãu organizaþiunea şi administrarea moşilor mari şi mici. Costã 8 corõne.

Cartea d-lui prof. Maior se deosebesc esenþial de lucrãrile de acest fel apãrute pãnã acuma in limba şi literatura omãnã prin aceea, cã este prima lucrare completã pe terenul agronomiei in limba nostrã, care tratãzã tõte cestiunile cele mai mari ca şi pe cele mici privitoare la agricultura romãnã din tõte þerile locuite de Romãni, pe basa progreselor actuale ale sciinþei şi tehnicei agricole moderne. Ea ia serios concurenþa cu cele mai bune lucrãri apãrute pãnã acum in limbile culte: germanã, francesã, etc.

„**Cartea Plugarilor**“ sãu povestiri economice despre grãdinãrit, economia câmpului, crescerea vitelor etc. scrisã de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8º costã 25 cr. (+ 3 cr. porto).

„**Stupãritul**“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începãtori şi pentru toþi iubitorii de acest ram al economiei, de Const. Dimian, preot in Breþcu. O carte de 154 pag. format mare 8º. Preþul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stupãriilor sãteni de Romul Simu. Cu mai multe ilustraþiuni in text. Editura Reuniunii romãne de agriculturã din comit. Sibiului. Preþul francat 40 cr.

Noþiuni de Economia Vitelor, preþioasa scriere economicã a d-lui I. St. Furtuna, ediþiunea a treia cu 137 ilustraþiuni şi 224 pag. Opul acesta nu se ocupã numai cu vitele, ci cu tot ce priveşte buna gospodãriã, începând dela boi, cai, oi, capre porci, mãgari, şi aþa pe rând pãnã la cel din urmã puil de gãnã, gãsã, curcã, raþã ba merge chiar pãnã la ouã arãtând şi acestea cum se pãstrãzã, cari sunt mai bune etc. Acest op economic scris cu multã cunoştiinþã de cauzã şi fõrte bogat in enþrins a fost premiãt de Societatea centralã de agriculturã din Romãnia şi e aprobat de ministerul romãn al cultelor şi instrucþiunii publice pentru scõlele şi pentru bibliotecile poporale. Cu 2 cor. (plus 10 bani porto.)

Insoþirile de credit împreunate cu insoþiri de consum, de vëndãre, de viieri, de lãptãri etc. Indreptare practicã pentru înfiinþarea şi conducerea de astfel de insoþiri, de F. W. Raiffeinssen. Ediþiunea a V-a Trad. de Dr. A. Broie. Editura Reuniunii rom. de agriculturã din comit. Sibiului. Conþine 227 pag. costã 80 cr. (+ porto 10).

Grãdina de legume, de Ioan F. Negruþiu, profesor in Blãsiu. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruþiu, e de cel mai mare folos practic. Costã 50 b (plus 5 b. porto).

Vinuri din põme, de Gr. Halip, prof. Este o carte in care se dau explicaþii şi invãþãturi amãnunþite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin şi must din felurile põme. Preþul 40 b. (cu posta 45 b.)

Abonamente

la „**Gazeta Transilvaniei**“ se pot face ori şi când pe timp mai îndelungat sãu lunare.

Sz. 4757—1901.

tlkvi.

Arveresi hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jbirosag mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Comanics Miklós végrehajtatónak Popanecs György végrehajtást szenvedõ elleni 190 kor. tőkekövetelés s járul. iránti végrehajtási ügyében a sárkányi kir. járásbírószág területén fekvõ az alsó-veniczei 937 sz. tljkvben kiskoru Popanecs János és George s kiskoru Popanecs Mária a György nevén álló A † 349 hrsz. ingatlan 24 koronában és az alsó-veniczei 154 sz. tljkvben, özv. Popanecs Eva szül. Simon, Popanecs János, Miklós, Antimie, Mária, Maté, Linka kiskoru Popanecs János a György, kiskoru Popanecs Mária a György nevén álló A † a. 325, 326 hrsz. ingatlan 36 kor. 8500/2, 8501 hrsz. ingatlan 11 kor.

391	"	20	"	8513	"	17
1074	"	65	"	9104/1	"	02
1426, 1427	"	50	"	9805	"	21
1874	"	12	"	9815	"	21
3009	"	09	"	9903	"	01
3083	"	07	"	9992	"	01
4087	"	37	"	11255—11257	"	28
4452—4455	"	10	"	11331	"	05
4459	"	03	"	11434	"	19
4510	"	46	"	11586	"	10
4512	"	16	"	11701	"	06
4642	"	34	"	11770—11772	"	15
4685, 6809	"	64	"	11864—11865	"	62
4814	"	06	"	11918—11919	"	46
5748	"	11	"	13055	"	08
5763	"	22	"	13229	"	14
5924	"	22	"	13262	"	30
7819	"	48	"	13347—13348	"	12
8025	"	09	"	13778—13779	"	04
8069	"	21	"	13880	"	17
8464—8467	"	06	"	koronában az árverést ezennel meg-		

álapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1901 évi július hó 24-ik napján d. e. 9 órakor Alsó Venicze községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árforcyanmal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügy miniszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirtan a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéseről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogarascn, 1901 évi Május hó 7-en.

A. kir. jbirosag mint tlkvi hatóság.

(170.1—1.)

BELŐ kir. albiró.

TIPOGRAFIA

A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provẽdut cu cele mai bune mijlõce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus in poziþiune de a putã esecuta ori-ce comande cu promptitudine şi acurateþã, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT SI COLORI.

CãRÞI DE SCIINÞA, LITERATURã SI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITã DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNã SI DE NUNTã DUPã DORINÞã SI IN COLORI.

ANUNTURI.

REGISTRE SI IMPRIMATE pentru tõte speciile de serviciuri.

BILANÞURI.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, in tolã mãrimea.

TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI SI RESTAURANTE.

PREÞURI-CURENTE SI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc in biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cãtrã stradã. — Preþurile moderate. — Comandele din afarã rugãm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.

DESCHIDERE de MAGAZIN.

Ne permitem a atrage atenþiunea on. public din Braşov şi dinprejurime asupra magazinului ce l'am deschis in Strada Vãmiei nr. 7, cu albituri, mãrunþisuri, împletituri sub firma:

BRÜDER RIEMER.

Un deposit bine asortat cu tõte articolele din acãsta branşã, precum albituri pentru bãrbaþi, dame şi copii, manjete, gulere, cãmãşi, cravate, legãturi de cel mai nou fason, Cãptuþeli, Chiffon, coperte, mãtase de cusut şi împletit, bumbacuri de împletit, etc. etc ne pune in plãcutã poziþie de a corespunde la ori şi ce cerinþã.

Preþuri ieftine. { Mãrfuri solide din fabricii renumite } Serviciu prompt.

De o cercetare numãroasã se rõgã

Proprietarii Magazinului.